

ESSAYS IN ARCHAEOLOGY :

IN HONOUR OF
PROFESSOR
MENAKE BANDARANAYAKE

පුරාවිද්‍යා ලිපි:
මහාචාර්ය
සේනක බණ්ඩාරනායක
උපහාර ග්‍රන්ථය

EDITORS

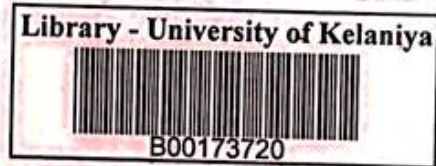
PRISHANTA GUNAWARDHANA
MANGALA KATUGAMPOLA
RESHANI DHIRMAWARDENE

173720

ESSAYS IN ARCHAEOLOGY:
IN HONOUR OF
PROFESSOR
SENAKE BANDARANAYAKE

පුරාවිද්‍යා ලිපි:
මහාචාර්ය සේනක බණ්ඩාරනායක
උපහාර ග්‍රන්ථය

Editorial Consultant
A.A.D. Amarasekara

Library - Uni. of Kelaniya

Editors

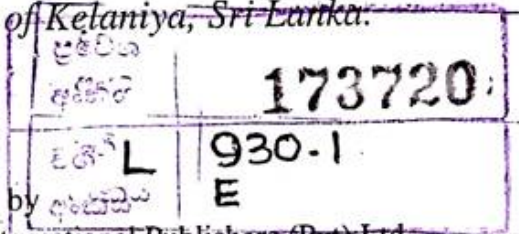
Prishanta Gunawardhana
Mangala Katugampola
Reshani Dharmawardene

173720

2003

Department of Archaeology,
University of Kelaniya, Sri Lanka.

Published by
Godage International Publishers (Pvt) Ltd.,
No. 675, Maradana Road, Colombo 10, Sri Lanka.
Tel: 074-614904 Fax: 94-1-2674187
E-mail: godageem@slt.lk Web: www.godage.com

කළමනාකරණ	
12	

First Print – 2003

ESSAYS IN ARCHAEOLOGY: IN HONOUR OF
PROFESSOR SENAKE BANDARANAYAKE

© Department of Archaeology,
University of Kelaniya, Sri Lanka.

ISBN 955-20-7122-3

Typeset
Sheen Graphics

Cover Design
Mangala Katugampola

Published by
S. Godage and Brothers,
Maradana Road, Colombo, Sri Lanka.

CONTRIBUTORS

- A.A.D. AMARASEKARA**, B.A. (*Kel'ya*), M.A(*Kel'ya*), FSLCA
Senior Lecturer, Department of Archaeology,
University of Kelaniya, Sri Lanka.
- ANURA MANATUNGA**, B.A. (*Kel'ya*), M.A.(*Poone*), MSc. (*Kel'ya*),
FSLCA, Senior Lecturer, Department of Archaeology,
University of Kelaniya, Sri Lanka.
- PRISHANTA GUNAWARDHANA**, B.A. (*Kel'ya*), M.Phil (*Kel'ya*),
Cert. in cultural Asset (Shiga.), MSLCA Senior Lecturer,
Department of Archaeology, University of Kelaniya,
Sri Lanka.
- MALINGA AMARASINGHA**, B.A. (*Kel'ya*), M.Phil (*Kel'ya*),
MSLCA Senior Lecturer, Department of Archaeology,
University of Kelaniya, Sri Lanka.
- UDA HETTIGE**, B.A. (*Kel'ya*), M.Phil (*Kel'ya*), MSLCA
Senior Lecturer, Department of Archaeology,
University of Kelaniya, Sri Lanka.
- SHRIYANI HATHURUSINGHA**, B.A. (*Kel'ya*), *Postgrad. Dip. in*
Arch. (Kel'ya) Lecturer, Department of Archaeology,
University of Kelaniya, Sri Lanka.
- MANGALA KATUGAMPOLA**, B.A. (*Kel'ya*), *Postgrad. Dip. in*
Arch. (Kel'ya) Lecturer, Department of Archaeology,
University of Kelaniya, Sri Lanka.
- DAMMI BANDARA**, B.A. (*Kel'ya*), *Postgrad. Dip. in Arch. (Kel'ya)*
Assistant Lecturer, Department of Archaeology,
University of Kelaniya, Sri Lanka.

RESHANI DHARMAWARDENE, B.A. (Kel'ya), Postgrad. Dip. in Arch. (Kel'ya) Assistant Lecturer, Department of Archaeology, University of Kelaniya, Sri Lanka.

HERATH MADANA BANDARA, B.Ec. (Hon) (Vidyodaya), M.A. (Sri J'pura), PhD (Strathclyde) Associate Professor, Department of Economics, University of Kelaniya, Sri Lanka.

H.T. BASNAYAKE, B.A. (Ceyl.), M.A. (Cul.), Ph.D. (Ceyl.) Retired Professor, Department of Archaeology, University of Kelaniya, Sri Lanka.

NANDASENA MUDIYANSE, B.A. (Ceyl.), M.A. (Ceyl.), Ph.D. (Ceyl.) Professor Emeritus, University of Kelaniya, Sri Lanka.

SENARATH BANDARA DISSANAYAKE, B.A. (Kel'ya), MSc. (Kelaniya) Director, Excavation, Department of Archaeology, Colombo.

KUSUMSIRI KODITUWAKKU, B.A. (Kel'ya), M.A. (Kel'ya), Postgrad. Dip. in Arch. (Kel'ya) Chief Supervisor, Excavation, Central Cultural Fund, Sigiriya Project, Sigiriya, Sri Lanka.

පටුන-Contents

	page
ඒ. ඒ. ඩී. අමරසේකර :	
අපේ මනාවාරියතුමා	13-18
සෙනරත් බණ්ඩාර දිසානායක :	
මාදන්වල රජමහාවිහාරයේ සහ විහාරාශ්‍රිත පෙදෙසේ පැරණි ඉතිහාසය	19-28
Anura Manatunga :	
Beyond Artifacts and Ecofacts: A basic classification of material remains for Archaeological purpose	29-32
උදා හෙට්ටිගේ :	
පුරාණ සිංහල සාහිත්‍යයේ සඳහන් ජල උද්‍යාන හා ජල ක්‍රීඩා පිළිබඳ විමර්ශනයක්	33-39
රේෂාණි ධර්මවර්ධන :	
බේස්ලයින් මාවත අවට ප්‍රදේශයේ ඓතිහාසික මුහුණුවර වෙනස්වීම.	40-50
Prishanta Gunawardhana :	
Archaeological Heritage Management in Sri Lanka: The role of the political Rulers in the Buddhist Monasteries	51-66
මාලිංග අමරසිංහ : සිතුවම්වල බිතු සිතුවම්	67-71
දම්මි බණ්ඩාර : සතර කෝරළයේ ඉර හඳ කොඩිය	72-79
H.T. Basnayake :Japan in Sri Lankan Perspectives	80-98

ඒ. ඒ. ඩී. අමරසේකර :

18, 19 සියවස්වල ශ්‍රී ලංකික ගෘහ නිර්මාණ
ශිල්පයේ විශේෂ ලක්ෂණ 99-105

මංගල කටුගම්පොළ :

මතුපිට විසිරී ඇති මානව කෘතීන්
අධ්‍යයනයට පරිගණක ආදේශනයක් 106-113

Herath Madana Bandara :

Cultural Tourism:
Impact and Policy 114-120

ශ්‍රියානි හතරුසිංහ : අතීත ශ්‍රී ලංකාවේ ජල බදු 121-130

Nandasena Mudiyanse :

A point of view on the
Making of the Buddha Image 131-137

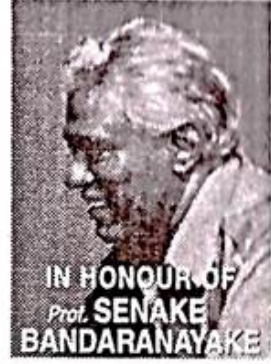
කුසුම්සිරි කොඩිතුවක්කු :

උනුළුගල ආරාම පසුබිම 138-143

Bibliography of Professor

Senake Bandaranayake 144-153

කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ පුරාවිද්‍යා උපාධිධාරීන්
සහ මහාචාර්ය සේනක බණ්ඩාරනායක 154-160

පුරාණ සිංහල සාහිත්‍යයේ සඳහන්
 ජල උද්‍යාන හා ජල ක්‍රීඩා පිළිබඳ
 විමර්ශනයක්

උදා හෙට්ටිගේ

173720

පුරාණ ජල උද්‍යාන සහ ඒවායේ නිර්මාණකරණය පිළිබඳ පුරාවිද්‍යාත්මක සහ ඓතිහාසික සාධක බොහෝමයක් දැනට අප සතුව පවතී. විශේෂයෙන්, දකුණු දිග ආසියාවේ පැරණි ජල උද්‍යාන නිර්මාණය පිළිබඳ, කොතෙකුත් සාධක හමුවන ස්ථානයක් ලෙස, සිගිරිය වැඩි අවධානයකට ලක්වී ඇත. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලාංකීය උරුම සංස්කෘතියේ ඓතිහාසික ගමන් මග, නව පෙතකට යොමු කළ ප්‍රධාන සංසිද්ධිය ලෙස ක්‍රි. පූ තුන්වන සියවසේ දී ඇති වූ මහින්දාගමනය සැලකීමට ඉතිහාසඥයෝ වැඩි කැමැත්තක් දක්වති. මෙකී සරු බිම ඔස්සේ, අප සමාජය දළු වැඩෙත්ම ඊට අලංකාරයක් එක් කළ මානව ක්‍රියානාරකම් අතර විවිධ උත්සව වලට හිමිවනුයේ වැදගත් ස්ථානයකි. පැරණි ලාංකීය ජන සමාජය තුළ මුල් බැසගෙන තිබූ නානාවිධ උත්සව හා ක්‍රීඩා අතර ජලාශ, ජල උද්‍යාන ආශ්‍රිත ක්‍රීඩාවලට ප්‍රධාන ස්ථානයක් හිමි වූ බව පිළිගැනීමට බොහෝ සාධක පවතී. ප්‍රාග් බෞද්ධ සමාජය තුළ ජලය පිළිබඳ සංකල්පය බෙහෙවින් ප්‍රචලිත වී තිබූන ද ඊට සංස්කෘතික අලංකරණ එක් වූයේ බෞද්ධ සමාජය තුළ බව පැහැදිලිව පෙනෙන කරුණකි. ජලය, පවිත්‍රත්වය සඳහා භාවිතයට ගැනෙන මූලික ද්‍රව්‍යයක් වීම හා සශ්‍රීකත්වයේ සංකේතය ලෙසින්, එය පිළිගෙන තිබීම ඒ සඳහා වැඩි වැදගත්කමක් ලැබීමට හේතු වූ සාධක ලෙස හඳුනාගත හැකිය. ප්‍රාග් බෞද්ධ යුගයේ පවා ජලය සම්බන්ධ උත්සව පැවති බවට මහාවංසයේ හා මහාවංස ටීකාවේ තොරතුරු දක්වා තිබේ. දේවානම්පියතිස්ස රජතුමා මිස්සක පබ්බතයට යාමට පෙර, අනුරාධපුර නගරයෙහි ජල උත්සවයක් පැවැත් විය යුතු බවට ප්‍රකාශයක් නිකුත් කළ බව සඳහන් වේ (මහාවංසය, 1950, පරි XIV,